

حکایت اهل راه

علت ممانعت

از اصلاح مفاتیح‌الجنان

آیت‌الله شبیری زنجانی نقل می‌کنند: من این قضیه را از آقای واله، از منبری‌های متقی مشهد شنیدم. او می‌گفت: بعضی از کتاب‌فروش‌ها با مرحوم حاج میرزا علی محدث‌زاده فرزند مرحوم شیخ عباس قمی اقرار گذاشته بودند که بعضی از نواقص مفاتیح‌الجنان را تکمیل کنند. (در ذم‌نم است که آقای واله مفاتیح گفت، ولی از شخص دیگری شنیدم که منتهی‌الامال گفت)

برای مثال اگر شعری نوشته شده، ولی اسم شاعرش ذکر نشده، اسم شاعر ذکر شود یا اگر در جایی گفته: «برای این مطلب به اقبال رجوع نشود»، همان‌جا دعا نقل نشود تا نیازی به مراجعه نباشد؛ چون همه اشخاص به این کتاب‌ها دسترسی ندارند. آقای حاج میرزا علی هم قبول کرد.

او شش خواب پدرش را می‌بیند. مرحوم شیخ عباس به وی می‌گوید: «این کار را نکن. من عمداً این‌کار را کرده‌ام. اینکه من اسم آن شاعر را ذکر نکرده و فقط به نقل شعر بسنده کردم، بدان جهت بود که شعرش خوب بود، ولی شاعر درویش و صوفی یا منحرف بود. خوب بودن شعر، مصحح این نیست که از شاعر ترویج کنم؛ لذا عمداً نخواستم اسم شاعر مطرح شود. علت عدم نقل کامل آن دعاها این است که صاحبان کتب دعا، بر گردن ما حق دارند و باید حقوق آن‌ها محفوظ بماند. من حس کردم اگر این کتاب منتشر شود، ممکن است آن کتب ادعیه به انزوا کشیده شود و کم‌کم منسوخ شوند. لذا عمداً این کار را کردم تا

اگر کسی دسترسی داشت، به آن کتب مراجعه کند.»

آقای شبیری زنجانی می‌افزاید:علت اینکه کتاب‌های مرحوم شیخ عباس قمی شیوع پیدا کرده است، اخلاص ایشان و مراعات منتهی‌الامال است.

◄**پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر آیت‌الله شبیری زنجانی**

استفتاء از رهبر معظم انقلاب اسلامی

حق فسخ

هنگام تأخیر در پرداخت مبلغ معامله
(س) اگر مشتری پس از گذشتن سه روز از معامله و تحقق حق فسخ فروشنده (خیار تأخیر*)، قیمت جنس را به حساب او واریز کند، حق فسخ ساقط می‌شود؟
(ج) اگر فروشنده مبلغ واریزی را به عنوان قیمت معامله قبول کند، حق فسخ او ساقط می‌شود.
(اگر مشتری ثمن معامله (مثلاً پول) را به نقدی بوده یا تأخیر بدهد یا اصلاً ندهد، با شرایط زیر «خیار تأخیر» ایجاد شده و فروشنده حق فسخ معامله را خواهد داشت:
(الف) مشتری تا سه روز مبلغ معامله را پرداخت نکند.
(ب) فروشنده زنی جنس را تحویل نداده باشد.
(ج) اجاره تأخیر در تحویل و پرداخت کالا یا قیمت آن هم در قرارداد قید نشده یا عقد مبنی بر آن نبوده باشد.و اگر وصیت نکرده باشد، برعهدهٔ پسر بزرگ است و از اموال میت برداشته نمی‌شود.

محصول به دست آمده

از زمین غصبی

(س) آیا می‌توانیم در زمینی که مالکش آن را رها کرده بدون اجازه او بذری بکاریم و بعداً به مالک اطلاع بدهیم؟
در این صورت محصول متعلق به کیست؟
(ج) اگر یقین به رضایت مالک ندارید، جایز نیست ولی در فرض کاشت، محصول متعلق به صاحب بذر بوده و مالک، مستحق اجاره زمین است.

خشک شدن کف دست برای مسج

در وضو

(س) اگر رطوبت کف دست، خشک شود باید از ریش یا ابرو برای مسج استفاده شود حال اگر ریش و ابرویی وجود نداشته نباشند (مانند زنی که ابروهایش ریخته) وظیفه مکلف چیست؟
(ج) در این صورت از رطوبت بقیه اعضای وضو استفاده کند.

ازدواج امری فطری و سنت اسلامی است. انسان‌ها همانند دیگر آفریده‌های الهی جفت آفریده شده‌اند. بسیاری از موجودات،خود اقدام به انتخاب جفت می‌کنند.انسان‌ها هم به علل و عوامل گوناگونی به انتخاب جفت خویش اقدام می‌کنند؛ زیرا تاسل، آرامش، آسایش و خوشبختی را در جفت‌یابی درست و صحیح می‌دانند. از این‌رو به همسرریایی بر اساس معیارهایی می‌پردازند که از نظر آنان اصلی و اساسی است.

نویسنده در این مطلب برخی از معیارهای مربوط به همسرریایی را بر اساس آموزه‌های اسلامی تبیین کرده است.

اهمیت ازدواج و آثار آن

انتخاب همسر به معنای شریک زندگی، انتخاب بسیار مهم و اساسی است. انسان بر خلاف بسیاری از موجودات نمی‌تواند بی‌همسر به کمال برسد؛ زیرا بسیاری از تجربیات از طریق همسر به دست می‌آید و بسیاری از نواقص از راه همسر ارفته و انسان به کمال می‌رسد.

معیارهای انتخاب همسر در اسلام

فرشته محیطی

انسان‌ها موجودی انس‌پذیر هستند و همین انس و الفت است که آرامش و ناآرامی را برای آنان به دنبال می‌آورد. اگر انتخابی درست داشته باشند، به آرامش می‌رسند وگرنه حتی اگر به طلاق و جدایی بینجامد، ناآرامی همچنان آنان را تعقیب می‌کند؛ زیرا گذشته به‌سادگی از میان نمی‌رود و خصمت فراموشی انسان نیز در بسیاری از موارد کاری از پیش نمی‌برد.

از این‌رو باید در انتخاب همسری که بدان انس و الفت می‌گیرد بسیار دقت کند و هر کسی را برای همسری برنگزید.

همین مسئله موجب شده تا در اسلام معیارهای چندی برای انتخاب همسر مطرح شود تا اصل حکمت ازدواج که همان آرامش و آسایش و کمال‌یابی و پاسخگویی به نیازهای روحی و روانی و عاطفی یکدیگر است، به درستی تحقق یابد. اینجاست که مسئله کفو و همتراز بودن مطرح می‌شود تا دو کفه به گونهای باشد که به هم نزدیک‌تر باشند و موجب تعادل شوند.

زنی مناسب ازدواج است

نه آنکه گفته‌ها به گونهای قرار گیرند که همتراز نشوند و موجبات عدم تعادل را فراهم آورند و زندگی را به آشوب و اضطراب و بحران بکشانند. در اسلام ازدواج بسیار اهمیت داشته و به عنوان یک سنت موکد، استحباب آن چنان بالا نداشته شده که گاه به حد وجوب می‌رسد. نقش ازدواج در تکامل نمونه پیامبر(ص) درباره آثار انتخاب نادرست می‌فرماید:
(وآله) می‌فرماید: هر که دوست دارد که پاک و پاکیزه خدا را دیدار کند، با داشتن همسر به دیدارش رود.(بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۲۰، حدیث۱۸)

آن حضرت همچنین می‌فرماید: در اسلام هیچ بنایی ساخته نشد که نزد خداوند عزّ و جل محبوب‌تر از ازدواج باشد.(بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۲۲، حدیث ۴۰)
از دیگر آثار و برکات ازدواج این است که دین انسان با آن حفظ می‌شود،چنان‌که پیامبر(ص) می‌فرماید:هر که ازدواج کند، نصف عبادت به او داده شده است. (بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۲۰، حدیث۲۲) همچنین می‌فرماید:کسی که ازدواج کند، نیمی از

دین خود را حفظ کرده و برای نیم دیگر باید تقوای خدا در پیش گیرد.(کشف‌الخفاء، ج ۲، ص ۲۳۹، حدیث۲۴۳۲)

آن حضرت در نکته‌ای دیگر این‌گونه اهمیت ازدواج را توضیح داده و می‌فرماید: شخص ازدواج کرده خفته، نزد خدا فضیلت دارد بر ازدواج نکرده روزه ریز شنب زنده‌دار.(بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۲۱، حدیث ۲۵)
امام صادق(ع) نیز می‌فرماید: دو رکعت نمازی که مرد زن‌دار بخواند، بهتر است از مرد بی همسری که شنب را به عبادت سیری کند و روز را به روزه داری. (قرب‌الإنسناد، ص ۲۰، حدیث۶۷)
آن حضرت(ع) همچنین می‌فرماید: دو رکعت نمازی که ازدواج کرده می‌خواند، برتر از هفتاد رکعت نمازی است که فرد عزب بخواند.(بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۱۹، حدیث ۱۵)
با توجه به آثار و برکاتی که برای ازدواج گفته شده باید در انتخاب همسر دقت کرد؛ زیرا زمانی این آثار مرتب خواهد شد که انتخابی درست داشته باشیم وگرنه همین عامل حفظ دین و دنیا،بلای خانمان‌سوزی خواهد شد که به جای حفظ دین، همه وجود انسان را تباه و زندگی را تیره و تاری می‌کند.یک انتخاب غلط و نادرست یا عجولانه و بدون تحقیق ممکن است که

در اسلام ازدواج بسیار اهمیت داشته و به عنوان یک سنت موکد، استحباب آن چنان بالا دانسته شده که گاه به حد وجوب می‌رسد. نقش ازدواج در تکامل معنوی انسان تا جایی است که پیامبر خدا (صلی‌الله علیه و آله) می‌فرماید: هر که دوست دارد که پاک و پاکیزه خدا را دیدار کند، با داشتن همسر به دیدارش رود.

زنان به علل و عوامل گوناگون همان‌گونه که از نظر اندام و جسم متفاوت و متنوع هستند از نظر روحیات نیز تفاوت‌های فاحش و آشکاری دارند. همین مسئله در مورد مردان نیز صادق است. امام‌صادق(ع) در بیان اقسام روحیات زنان می‌فرماید: زنان سه دسته‌اند: یکی، همه به سود توست و یکی، هم به سود تو و هم به زیان توست و یکی، همه به زیان توست و سودی برایت ندارد. آن زنی که به سود توست، دوشیزه است و آن که هم به سود توست و هم به زیان تو، بیوه زن است و آن راوی می‌گوید به امام رضاع) نوشته‌م من خوبشوندی دارم که از دخترم خواستگاری کرده، اما بد اخلاق است. حضرت فرمود:اگر بداخلاق است دختر به او نده(مکارم الاخلاق، ج ۱، ص ۴۴۳، حدیث۱۵۲۵)

امام رضاع) نیز می‌فرماید: زنان سه دسته‌اند: زن زایای مهربان، که شوهر خود را در کار دنیا و آخرتش یاری می‌رساند و روزگار را بر او سخت نمی‌کند. و زن نازا

و به‌یبه از زیبایی که شوهرش را ادر امور خیراً یاری نمی‌رساند. و زن پر سر و صدای پا به در و عبیح‌جویی که زیاد راالدک می‌شمارد و زیاد راه هم نمی‌پذیرد. زنهار که فریفته زنی با این خصوصیات شسوی؛ زیرا رسول خدا(ص) فرمود: از خضراءالدمن بپرهیزید. عرض شد: ای رسول خدا! خضراءالدمن کیست؟ فرمود: زن زیبایی که در خانواده‌ای بد رشد کرده است.(بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۴، حدیث ۱۵)
و نیز وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۱۲، باب ۱۸، حدیث ۱۱۴، و نیز ص ۱۸، باب ۷، مردان نیز متفاوت هستند در انتخاب مرد نیز باید هوشیار و بیدار بود و کسلی را انتخاب کرد که شایسته همسری باشند. در ادامه به برخی از شرایط مرد مناسب اشاره می‌شود.

معیارهای انتخاب همسر در اسلام

پس بهتر آن است که در انتخاب همسر این معیارها را در نظر داشته باشید:

۱. دیندار، پیامبر(ص) اولین معیار را طبق آیات قرآن همان اسلام قرار می‌دهد و می‌فرماید: من زینب دختر جحش را به ازدواج زید بن حارثه درآوردم و ضیاعه دختر زبیر بن عبد‌المطلب را به ازدواج مقداد، تا بداند که والا‌ترین شرافت، اسلام است.(مکارم الاخلاق، ج ۱، ص ۴۵۲، حدیث ۱۵۴۶)
امام‌صادق(ع) نیز اصل مذهب را مورد تأکید قرار داده و می‌فرماید: تزوّجوا فی الشکاک و لا تزوّجوهم، لأنّ المرأة تأخذ من أدب الرّجل یتقرّوها علی دینیه، از خانواده‌ای که ادر عقابیت شما شیعیان ا تردید دارند، زن بگیریید، اما به آنها زن ندهید؛ زیرا:زن، تربیت و خلق و خوی مرد را به خود می‌گیرد و مرد، او رحت تأثیر دین خود قرار می‌دهد.(بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۳۷۷، حدیث۵۵)

۲. **تارک شراب‌خواری:** باید به مردی که شراب‌خوار است زن نداد؛ زیرا اهل غیرت نیست و دخرت را بدبخت می‌کند و بی‌حیا و بی‌عفت می‌گرداند. امام رضاع) در این‌باره می‌فرماید: از زن دادن شراب‌خوار بپرهیز.؛ که اگر به او زن دهی چنان است که دلال زنا شده باشی.(بحار الآنوار، ج ۷۹، ص ۱۴۲، حدیث۵۵)

۳. **خوش اخلاق:** از دیگر شرایط همسر آن است که خوش خلق باشد و دختر به بدخلق دادن نادرست است.دراین‌باره روایتی وارد شده که بسیار مناسب است. راوی می‌گوید به امام رضاع) نوشته‌م من خوبشوندی دارم که از دخترم خواستگاری کرده، اما بد اخلاق است. حضرت فرمود:اگر بداخلاق است دختر به او نده(مکارم الاخلاق، ج ۱، ص ۴۴۳، حدیث۱۵۲۵)

۴. **خرده‌مند:** ازدواج با احقر روان نیست. پیامبر گرامی می‌فرماید: از ازدواج با زن احقر بپرهیزید؛ زیرا همنشینی با او تباهی است و فرزندانش کفتار (صفت) هستند. (بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۷، حدیث۳۵)

۵. **سن و ظاهری مناسب:** در انتخاب همسر باید مراعات سن و ظاهر را کرد. پیامبر گرامی(ص) درباره انتخاب زن می‌فرماید: با زن شهتره و لهنزّه و نهتره و هیزره و لغوت ازدواج نکن:؛ شهیره، زن چشم کبود بد زبان است، لهیزره، زن دراز کافر قلاغر اندام است، نهیزره، زن کوتاه قد زشت است، هیزره، بیروزن رو به مرگ است و لغوت، زنی است که از شوهر قبلی‌اش فرزند داشته باشد.(بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۱، حدیث۶۲)

۶. **اصالت خانوادگی:** نباید در انتخاب همسر به هر جایی رفت و از آدم‌های بی بنه همسر خواست هر چند که مردی ثروتمند و خوش اندام و با زنی زیبا است. امام صادق(ع) از پیامبر(ص) روایت کرد که ایشان به مردم فرمود: از خضراءالدمن (گیاه روییده در خرابه) بپرهیزید. گفته شد:ای رسول خدا! خضراءالدمن چیست؟ فرمود: (زن زیبارویی که در خانواده‌ای فاسد رشد کرده است. (بحار الآنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۳۲، حدیث ۱۰)

۷. **مهریه مناسب:** زنی مناسب ازدواج است که مهریه‌اش مناسب باشد و صداق سنگین طلب نکند. پیامبر(ص) می‌فرماید: بهترین زنان اّمّت من، خوب و برترین و کم مهریه‌ترین آنان هستند. (بحار الآنوار، ج ۱۰۳، حدیث۲۲۵)
امام‌صادق(ع) نیز می‌فرماید: بهترین مهریه، سبک‌ترین آن است.(کنز العمال، حدیث ۴۴۷۰۷)
پیامبر(ص) در بیان تاثیر سوء مهریه سنگین می‌فرماید: در مهر به آسان گیرید؛ زیرا مرد، مهریه آسنگین آ زن را دهد، اما در دلش نسبت به او کینه و دشمنی پدید می‌آید(کنز العمال، حدیث ۴۴۷۲۱)
امام صادق(ع) نیز توضیح می‌دهد که:نشانه شسوی و نامبارکی زن، زیاد بودن مهریه و او نافرمانی و شوهرش است. (معانی الآخبار، ص ۱۵۲، حدیث۱۰)

با توجه به آثار و برکاتی که برای ازدواج گفته شده باید در انتخاب همسر دقت کرد؛ زیرا زمانی این آثار مرتب خواهد شد که انتخابی در ست داشته باشیم وگرنه همین عامل حفظ دین و دنیا، بلای خانمان‌سوزی خواهد شد که به جای حفظ دین، همه وجود انسان را تباه و زندگی را تیره و تاری می‌کند. یک انتخاب غلط و نادرست یا عجولانه و بدون تحقیق ممکن است که دین و دنیای آدمی را بسوزاند و خانه را به جای محل آرامش و آسایش به دوزخی بدل کند که انسان هر دم آرزوی مرگ داشته باشد و گاه حتی پس از مرگ در قیامت به دوزخ بکشاند.

۸. **آسانی در خواستگاری:** همسری پسندیده و مناسب است که خواستگاری‌اش بدون تشریفات و آسان باشد و هزینه روحی و مالی بر مرد تحمیل نکند. پیامبر(ص) در این‌باره می‌فرماید: از میمنت و خبستگی زن این است که خواستگاری‌اش راحت و مهریه‌اش سبک باشد و راحت بچهار شود.کنز العمال، حدیث ۴۴۷۲۱)
اینها بخشی از معیارهای انتخاب همسر است. در روایات مالک‌هاه دیگری نیز بیان شده است. (معانی الآخبار، ص ۱۴۴، حدیث ۱)

داشته باشید (به هدف رسیده‌اید)؛ زیرا این دو، نشانه عزم و اراده قوی است. (آل‌عمران آیه ۱۸۶)

گذشت نسبت به دیگران

از دیگر ویژگی‌های صاحبان عزم قوی گذشت نسبت به دیگران است. قرآن بیان می‌کند که شخص دارای عزم کسی است که در برابر مصیبت‌ها و گرفتاری‌ها صبر می‌کند و اگر در حقی وی گواهی انجام گرفت، اهل گذشت و چشم‌پوشی است. از این‌رو در آیه ۴۲ سوره شورا پس از بیان اولوا العزم از پیامبران می‌فرماید: و لمن صبر و یقیم، این دلکس لمن عزم الاموره؛ از ویژگی‌ها و خصوصیات صاحبان عزم، صبر و گذشت در حق دیگری است.

انسانی که می‌کوشد در مسیر تکاملی پیامبران به مقصد رسیده، قرار گیرد باید از این دو ویژگی اساسی یعنی صبر (و نیز تقوا) و گذشت و غفران برخوردار باشد. این دو ویژگی صبر و گذشت است که در کارها و زندگی روزمره بسیار تاثیرگذار است. تأکید آیات بر مسئله امور(عزم الامور) از آن‌روست که انسان‌ها بیشتر در حوزه عمل با مشکلات دشوار مواجه می‌شوند. در حقیقت در زمان عمل است که کنش‌ها نیازمند اراده جدی و عزم قوی و قاطع است و در هنگام واکنش‌های مختلف و گاه زنده برخی‌ها، باید تقوا و مهارت نفس را در دست نگه‌د و از رفتارهای زشت و نامناسب برخی نیز چشم‌پوشی کند.

بنابراین هر کسی که در حوزه عمل قرار می‌گیرد باید از این دو ویژگی بهره گیرد؛ ویژگی‌هایی که در زندگی بشر و شخصیت سالم و کامل فردی و اجتماعی در تقصیم این‌کند و از بروز رفتارهای زشت و ناپهناجر و واکنش‌های انفعالی و عاطفی محظ می‌کند.

معارف

MaarefKayhan@Kayhan.ir

صفحه ۷

یکشنبه ۱۰ دی ۱۴۰۲

۱۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵ - شماره ۲۳۴۸۲

چراغ راه

بزرگ‌ترین خیانت‌ها

و حقوق مردم نسبت به پیشوایان

قال‌الامام علی(ع): «ان اعظم الخیانه خیانه الامه، واطفع الغش غش الامه».

امام علی(ع) فرمود: بزرگ‌ترین خیانتها، خیانت به امت است، و بدترین دغ‌لکاری یا دغلکاری با پیشوایان مسلمین است (که آن هم خیانت به مسلمین است)^(۱)

۱- نهج‌البلاغه، نامه ۲۴

حکایت خوبان

نتیجه چشم‌چرانی به نامحرمان

در مدینه جوانی از انصار با خانمی ربوبرو شد؛ زنان در آن زمان مقععه‌ها را پشت گوشها می‌انداختند. جوان نگاه را به آن خانم دوخت و او همچنان به راه خود ادامه می‌داد. هنگامی که زن از ربوبری وی ر شد، باز به زن نگاه می‌کرد و راه خود را ادامه می‌داد. تا داخل کوچهای شد و همچنان که به پشت سر نگاه می‌کرد، چیز تیز استخوانی یا شیشه‌ای که در دیوار بود، صورت وی را درید.

هنگامی که زن از جلوی چشمش ناپدید شد به خود آمد، دید خون بر لباس سینه‌اش جریان دارد. هنگامی که این ماجرا را برای پیامبر اکرم(ص) بیان کرد، حضرت فرمود: این چه حالتی است. آنگاه جبرئیل بر پیامبر(ص) نازل شد و ای ه ۳۱ سوره نور را خواندن نازل فرمود.^(۱)

۱- کافی، ج ۵، ص ۵۲۱، ح ۵

پدرش و پاسخ

روند تدریس حکم حجاب

پدرش:
آیا حکم حجاب در قرآن کریم به صورت دفعی و یکباره نازل شده یا اینکه به نحو تدریجی و با گذشت زمان و آماده شدن زمینه و شرایط نازل گردیده است؟

با بررسی و تدبر در آیات حجاب قرآن کریم و ترتیب نزول آیات به این نتیجه می‌رسیم که حکم حجاب بانوان یکجا و دفعی نازل نشده بلکه طی مراحل به صورت تدریجی و متناسب با شرایط خاص نازل گردیده است. روند تدریجی حکم حجاب در آیات قرآن در پنج مرحله متناسب با ترتیب نزول بیان می‌شود.

مرحله اول

ابتدا در روزهای پایانی سال پنجم هجری در جریان ولیمه ازدواج پیامبر(ص) با زینب بنت جحش، همسر سابق زیدیان‌حارثه، آیه حجاب همسران پیامبر(ص) بر حضرت نازل شد. بنابراین پیش از سال پنجم هجری بر زنان مسلمان واجب نشده بود که حجاب داشته باشند. آنان با همان لباس معمول و مرسوم آن زمان در جامعه حاضر می‌شدند و با مردان سخن می‌گفتند و حتی با آنان بر سر یک سفره می‌نشستند و با یک ظرف غذا می‌خوردند؛ اینکه در سال پنجم هجری پس از ازدواج پیامبر(ص) با زینب بنت‌جحش این آیه نازل شده واداً سالمون‌ها مانعاً فاسلشون من وراء حجاب، ذلک اطهرلقوبکم و قلوبهن» هر گاه از همسران پیامبر(ص) چیزی خواستید، از پشت پرده(حجاب) بخواهید، این کار برای باکی دل‌های شما و آنها بهتر است (احزاب- ۵۲)

مرحله دوم

در مرحله دوم، خویشاوندان نسبی پیامبر(ص) از دایره این حکم بیرون شدند، و آنان اجازه یافتند با همسران پیامبر(ص) بی‌آنکه پردای (جلبگی) در بین باشند، سخن بگویند. بر پی نازل شدن حکم حجاب درباره همسران رسول خدا(ص) و معاملات مردان از سخن گفتن با آنها بدون حجاب، سولاتی برای پدران، برادران و خویشان همسران رسول خدا(ص) مطرح شد (تفسیر مجمع‌البیان، ج ۷، ص ۴۶۸) و به دنبال آن آیه شریفه بر قلب پیامبراکرم(ص) نازل شد. بر آنان (همسران پیامبر(ص)) کتلی نیست در مورد پدران و فرزندان و برادران و فرزندان و اذیت و مزاح آوردن و آذیت قرار نگیرند و خدا آمرزنده و مهربان است. (احزاب ۵۱)
به دنبال این دستور الهی، زنان مدینه از آن استقبال کردند و به سرعت مقععه‌ها و چادرهای سیاه تهیه کردند یا با آنها خود را پوشاندند. چرا که دلیل عقل پسند و عرف پسند در آیه مطرح شده بود. «ذلک الی ابرعن قلائدوهن»

مرحله سوم

در مرحله سوم «جلباب» (چادر) به عنوان حقیق برای همسران و دختران پیامبر(ص) و زنان مومن قرار داده شده است «ای پیامبرا به همسران و دختران خود و زنان مومن بگو، چادرهای خود را بر دوش گیرند. این نزدیک‌تر است برای اینکه شناخته و مورد آزار و اذیت قرار نگیرند و خدا آمرزنده و مهربان است. (احزاب ۵۱)
به دنبال این دستور الهی، زنان مدینه از آن استقبال کردند و به سرعت مقععه‌ها و چادرهای سیاه تهیه کردند یا با آنها خود را پوشاندند. چرا که دلیل عقل پسند و عرف پسند در آیه مطرح شده بود. «ذلک الی ابرعن قلائدوهن»

مرحله چهارم

در این مرحله به زنان پارسا و مومن فرمان می‌دهد، چشمان خود را از نگاه‌های نازاوار فریگیرند، اما خود را بیپوشاند، زینت و آرایش خود را به جز آنچه که باگذر اشکار می‌شود، بر بیگانه آشکار نسازند، سینه و دوش خود را به مقعته بیپوشاند، زینت و جمال خود را نمایانند، چند برای حرم‌های همسری و نسبی و یا زنان کبشیزکان و کودکان ناگاہ بر عورت زنان، چنان یا به زمین نکونند که خلخال و زیورشان بیرون آید و آشکار شود. (نور- ۳۱)
این مرحله از پوشش پس از آیات سوره احزاب نازل شده است و مهم‌ترین مرحله حجاب است چرا که امور گوناگون دیگری را نیز بیان کرده است.

مرحله پنجم

در مرحله پنجم اجازه گرفتن برای ورود به محل استراحت بانوان محرم آیتش نازل گردید. لذا از ظاهر این آیات نکته کلیدی حائز اهمیت این است که حاضر شدن زن با لباس نامناسب و نمایاندن شکم، سینه، رو- در برابر خویشان نسبی می‌چون و جرم احرام است و خواندن در آیه ۵۹ و ۵۸ سوره نور خودی ورود بدون اجازه به اتاق پدر و مادر (بمعن فرموده است:آی کسانی که ایمان آورده‌اید! مردگان شما و همچنین کودکان شما که به حد بلوغ نرسیده‌اند، در سه وقت باید خود را از او آوری، و بعد از نماز عشاء، این سه وقت خصوصی برای شما است. اما بعد از این سه وقت نماز صبح و بعد از نماز صبح، و نیمروز هنگامی که لباس‌های (معمولی) خود را از او بپوشانید، بلکه کسی که هر دو بتواند در جامعه متناسب با مقتضات زندگی تعامل کند، بنابراین نتیجه‌گیری بحث اینکه ۱- حکم حجاب به تدریج و از سوی پژوهشگران آید و آشکار شود. (نور- ۳۱)
این مرحله از پوشش پس از آیات سوره احزاب نازل شده است و مهم‌ترین مرحله حجاب است چرا که امور گوناگون دیگری را نیز بیان کرده است.

تفکیک صبر و استقامت

علی(ع) در نهج‌البلاغه صفحه ۱۷۶ صبر و استقامت را از یکدیگر تفکیک کرده و می‌فرماید:الاستقامه الاستقامه، کم الصبر الصبر. استوار باشیدا استوار باشیدی، کسی که استقامت کند؛ا سبکیایی کند؛ایداری غیر از بردباری است. در پایداری نوعی حرکت وجود دارد. و در صبر یک نوع خودداری توأم با توقف و سکون است.^(۱)

۱-سلوک علویایی، آیت‌الله شیخ محبتی تهملی(ره)، منزل پنجم، استقامت و پایداری،ص ۳۵

صفحه معارف روزهای: شنبه، یکشنبه و سه‌شنبه و پنج‌شنبه منتشر می‌شود

تلفن‌های مستقیم: ۳۲۹۶۱۹۹۱ - ۳۲۵۰۲۲۲۱

Maarefkayhan@Kayhan.ir